

YENİ ELEKTRİK PİYASASI TARİFELER YÖNETMELİĞİ'NDE ÖNE ÇIKAN HUSUSLAR

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (**“EPDK”**) tarafından hazırlanan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği¹ (**“Yeni Yönetmelik”**) 19 Haziran 2020 tarihli ve 31160 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Yönetmeliğin yürürlük tarihi 1 Ocak 2021 olarak belirlenmiş olup, Yeni Yönetmelik’in yürürlüğe girmesiyle 22 Ağustos 2015 tarihli Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği² (**“Mülga Yönetmelik”**) yürürlükten kalkacaktır. 1 Ocak 2021 tarihinde yürürlüğe girecek olan Yeni Yönetmelik kapsamında, elektrik piyasasında düzenlemeye tabi tarifelerin hazırlanmasına, incelenmesine, değerlendirilmesine, belirlenmesine, onaylanmasına, yayımlanmasına ve revizyonuna ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Bu doğrultuda Yeni Yönetmelik ile birlikte iletim, toptan satış, dağıtım, bağlantı, perakende satış, piyasa işletim ve son kaynak tarifelerine ilişkin tarife önerilerinin hazırlanma kriterleri hakkında esaslar belirlenmiştir.

A. Tüketici Grubu ve Kullanıcı Gruplarına İlişkin Değişiklikler

Yeni Yönetmelik kapsamında Mülga Yönetmelik’te de yer alan tüketici ve kullanıcı tanımları ile tüketici grubuna ilişkin tanımlar korunmakla birlikte bu tanımların yanında kullanıcı grubu da belirlenmiştir.

Tüketici Grupları

Buna göre Mülga Yönetmelik’te olduğu gibi Yeni Yönetmelik’te de tüketici *“elektriği kendi kullanımı için alan kişiyi”* ifade etmektedir. Buna mukabil Mülga Yönetmelik’te *“benzer özelliklere sahip olmaları sebebiyle bir grup olarak dikkate alınan tüketiciler”* olarak tanımlanan tüketici grubu Yeni Yönetmelik’te *“benzer özelliklere sahip olmaları sebebiyle*

¹ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/06/20200619-4.htm>

² <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/08/20150822-20.htm>

Kurul³ kararı ile tarife uygulamaları kapsamında bir grup olarak dikkate alınan tüketiciler” olarak ifade edilmiştir. Mülga Yönetmelik’in 23 üncü maddesine göre tüketici gruplarının temel olarak *mesken, sanayi, ticarethane, tarımsal sulama ve aydınlatma gruplarından* oluştuğu ifade edilmektedir. Anılan madde devamında tarifeleri düzenlemeye tabi tüzel kişiler tarafından alt gruplar ya da bölgesel özellikler ve yük eğrilerine göre yeni tüketici gruplarının önerilebileceği veya Kurul tarafından yeni tüketici gruplarının belirlenebileceği düzenlenmektedir. Yeni Yönetmelik’te ise tüketici gruplarına ilişkin 23 üncü madde metinden tamamen çıkarılmıştır. Bunun yerine tüketici gruplarının belirlenmesinde piyasa şartlarının gerektireceği ihtiyaçlar doğrultusunda Kurul’un kararına bağlı olarak bir serbestiye gidildiği gözlemlenmektedir. Buna ek olarak, Yeni Yönetmelik, Mülga Yönetmelik’ten farklı bir şekilde “son kaynak tüketici grubu” tanımını da değiştirmiş ve Mülga Yönetmelik’te “*son kaynak tedariki kapsamında enerji tüketen tüketicilerin Kurul tarafından belirlenecek kriterlere göre iki ayrı gruba ayrılması sonucu ortaya çıkan yüksek tüketimli tüketiciler ile düşük tüketimli tüketicilerden oluşan tüketici grupları*” olarak tanımlanan bu grupları “*son kaynak tedariki kapsamında enerji tüketen tüketicilerin Kurul tarafından belirlenecek esaslara göre ayrılması sonucu ortaya çıkan tüketici grupları*” olarak ifade etmiştir. Böylelikle, Kurum, son kaynak tedariki kapsamında enerji tüketen bu grupların yüksek veya düşük tüketimli olmasına ilişkin kriteri lağvetmiş bunun yerine bu grupların oluşturulmasına ilişkin kriterleri Kurul’un kararına bırakmıştır. Dolayısıyla, düşük verimli tüketiciler ile yüksek verimli tüketicilerin tanımları da Yeni Yönetmelik kapsamına alınmamıştır.

Kullanıcı Grupları

Bunun yanında, Yeni Yönetmelik kapsamında, yukarıda da ifade edildiği üzere kullanıcıya ilişkin Mülga Yönetmelik ile paralel olarak “*iletim veya dağıtım sistemine bağlanan ya da bu sistemleri veya enterkonneksiyon hatlarını kullanan gerçek veya tüzel kişi*” tanımı korunmaktadır. Ancak Mülga Yönetmelik’ten farklı olarak Yeni Yönetmelik’in 4 üncü maddesinin 1/t bendinde kullanıcı grubu tanımına yer verilmiştir. Kullanıcı grubu burada “*benzer özelliklere sahip olmaları nedeniyle Kurul kararı ile tarife uygulamaları kapsamında*

---

³ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

bir grup olarak dikkate alınan kullanıcılar” şeklinde tanımlanmıştır. Yeni Yönetmelik madde 19/5’te bu kullanıcı gruplarının tarife önerisinde Kurul tarafından resen veya tarifeleri düzenlemeye tabi tüzel kişilerin önerileri değerlendirilerek belirlenebileceği ve kullanıcı gruplarının alt gruplara ayrılabilmesi düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile tarifeler düzenlenirken kullanıcı grupları oluşturulması açısından da bir serbesti tanınmış gibi görünse de kullanıcı grubunun tanımından bu serbestinin yine Kurul’un nihai kararı ile sınırlı olacağı anlaşılmaktadır. Yine, Yeni Yönetmelik Madde 19/5’in son cümlesine göre aynı gruba dahil edilen kullanıcıların benzer maliyet yapılarına ve/veya benzer tüketim veya talep eğilimlerine sahip olmaları zorunlu kılınmıştır. Bu düzenleme esasen, Mülga Yönetmelik’in 23 üncü Maddesinin ikinci fıkrasında tüketici grupları açısından uygulanabilir durumdaydı.

Düzenlemeye Tabi Tarifelerin Uygulanması Bakımından Tüketici / Kullanıcı Ayrımı

Yeni Yönetmelik kapsamında kullanıcı ve tüketici bakımından yapılan ayırım gereği, bazı yeni düzenlemelere gidilmiş ve düzenlemeye tabi tarifelerin uygulanmasında, fiyatların, Mülga Yönetmelik Madde 31/2 kapsamında olduğu gibi tüketicilere değil Yeni Yönetmelik Madde 26/2 uyarınca *“kullanıcıya veya kullanıcıya yansıtılmak üzere ilgili kullanıcıya enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere fatura...”* edileceği düzenlenmiştir. Fatura edilecek tedarikçilerin lisans sahibi tüzel kişilerden olması konusunda bir değişiklik olmamakla birlikte, fiyatların yansıtılacağı kişiler kullanıcılar olarak değiştirilmiştir.

B. Yeni Tanımlar ve Akabinde Yapılan Değişiklikler

Yeni Yönetmelik kapsamında Mülga Yönetmelik’ten farklı olarak *bağlantı bedeli; dağıtım şebekesi, düzeltme bileşeni; gelir düzenleme takvimi ve verimlilik hedefi* gibi yeni kavramlara yer verilmiştir. Verimlilik hedefi; tarifeleri düzenlemeye tabi tüzel kişilerin verimliliğinin arttırılmasının teşvik edilmesi için yurt içi ve/veya yurt dışı benzer uygulamalar göz önüne alınarak yüzde cinsinden tespit edilen parametre kapsamında belirlenebilecek hedef şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanım doğrultusunda Yeni Yönetmelik madde 9/2 uyarınca dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedellerin, dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamında gerekli olan yatırım harcamaları ile yatırım harcamalarına ilişkin makul bir getiri, sistem işletim

maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme-bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti ve iletim tarifesi kapsamında ödenen tutarlar gibi dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetler dikkate alınarak belirleneceğine ilişkin şartlar korunmuş ancak bu şartların ilgili dağıtım şirketi için belirlenen verimlilik hedefine uygun olarak belirlenmesi zorunlu hale getirilmiştir. Buna ek olarak, Mülga Yönetmelik'e göre, dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedellerin belirlenmesinde, teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin tarifelerde yer alması ve tüketicilere yansıtılmasına ilişkin usul ve esasların 19/12/2015 tarihli ve 29567 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ uyarınca belirleneceğine ilişkin düzenleme kaldırılmış, bu usul ve esasların Kurum tarafından çıkarılan tebliğ ile düzenleneceği düzenlenmiştir.

Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler, Mülga Yönetmelik'te olduğu gibi, Kurulca belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydı ile dağıtım tarifelerinde yer alacak ve tüketicilere yansıtılacak ve dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller ise Mülga Yönetmelik'te olduğu gibi bağlantı durumu, tüketim miktarı ve kullanım amacı gibi ölçütler esas alınarak farklı seviyelerde belirlenebilecektir.

Yine Yeni Yönetmelik madde 10/2 uyarınca perakende satış fiyatının belirlenmesinde ilgili görevli tedarik şirketi için belirlenen verimlilik hedefine uygun olarak bedel belirleme şartı getirilmiştir.

C. İletim Tarifesine İlişkin Bedellerin Hesap Yöntemi

Mülga Yönetmelik Madde 7'ye göre iletim tarifesinin; iletim sistemi kullanım bedeli, iletim sistemi işletim bedeli ve tarifinin uygulanmasına ilişkin hüküm ve şartlardan oluşacağı düzenlenmiştir. Mevcut düzenlemeden farklı olarak, Yeni Yönetmelik Madde 7 kapsamında iletim sistemi kullanım bedeline yönelik daha detaylı nitelendirmeye yer verilmiştir. Anılan madde uyarınca iletim tarifesinin üretilen, ithal veya ihraç edilen elektrik enerjisinin iletim sistemi üzerinden naklinden yararlanan kullanıcılara eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak olan iletim sistemi kullanım bedeli, iletim sistemi işletim bedeli ile tarifinin

uygulanmasına ilişkin hüküm ve şartlardan oluşacağı belirtilmiştir. Mülga Yönetmelik'e göre iletim sistemi kullanım bedeli ve iletim sistemi işletim bedeli, 11/8/2002 tarihli ve 24843 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İletim Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ hükümleri esas alınarak hesaplanmaktadır.

Ayrıca, Yeni Yönetmelik'in 7 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iletim tarifesi içerisinde yer alan bedellerin, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nin ("**TEİAŞ**") faaliyetlerini yürütebilmesi için gerekli olan sabit ve değişken maliyetlerinin karşılanması ve yatırımların sürdürülmesi için makul bir getiri elde edilmesine izin verecek şekilde iletim tarifesinin düzenlenmesine yönelik olarak Kurum tarafından çıkarılan tebliğ hükümleri esas alınarak hesaplanacağı düzenlenmiştir. İletim ek ücreti Mülga Yönetmelik'te olduğu gibi iletim tarifesinde yer alacak olmakla birlikte iletim ek ücretine uygulanacak esas oran, Kurul tarafından yıllık olarak tespit edilecek ve yürürlük tarihi ile birlikte, her yılın 15 Ekim tarihine kadar Resmî Gazete'de yayımlanacaktır. İletim ek ücret, ödeme bildirimlerinde ayrı olarak gösterilecektir.

D. Tarifeleri Düzenlemeye Tabi Tüzel Kişiler

Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin (TETAŞ), Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) altında birleşmesi sonucu, tarifeleri düzenlemeye tabi tüzel kişiler açısından da bir farklılaşmaya gidilmiş, Mülga Yönetmelik'e göre TEİAŞ, TETAŞ, EPIAŞ (Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi), dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler ile görevli tedarik şirketlerinden oluşan tarifeleri düzenlemeye tabi tüzel kişiler; Yeni Yönetmelik kapsamında EPIAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler ile görevli tedarik şirketleri olarak belirlenmiştir.

E. Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin Toptan Satış Fiyatlarını Farklılaştırması

Toptan satış tarifesine ilişkin olarak Yeni Yönetmelik, Mülga Yönetmelik'ten farklı bir şekilde, madde 8/3'te "*Dağıtım şirketlerinin teknik ve teknik olmayan kayıpları, genel aydınlatma, görevli tedarik şirketlerinin ise tarifesi düzenlemeye tabi tüketicilere yapacakları satışlar*

kapsamında EÜAŞ'tan tedarik edecekleri elektrik enerjisi için Kurul tarafından farklı toptan satış fiyatları belirlenebilir.” şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir. Bu kapsamda EÜAŞ'tan tedarik edilecek elektrik enerjisinin satış fiyatının, madde hükmünde anılan gruplar ve amaçlar açısından farklılaştırılması mümkün hale getirilmiştir. Diğer yandan, Mülga Yönetmelik'e göre TETAŞ'ın Yeni Yönetmelik'e göre ise EÜAŞ'ın düzenlemeye tabi olmayan elektrik enerjisi tedariki kapsamındaki toptan ve perakende satış fiyatlarının Kurul onayına tabi olmaksızın ilgili taraflar arasında serbestçe belirlenebileceğine ilişkin hüküm Yeni Yönetmelik kapsamında da korunmuştur.

F. Gelir Düzenleme Takvimi ve Esasları Hakkında Değişiklikler

Mülga Yönetmelik Madde 14'te yer alan gelir düzenleme takvimine ilişkin belirlemeler Yeni Yönetmelik'te yer almamaktadır. Yine gelir düzenlemeye ilişkin Mülga Yönetmelik'ten farklı olarak Yeni Yönetmelik Madde 13/2'de yer alan gelir düzenlemesinde, tüzel kişilerin piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsura yer verilmeyeceği ifade edilmiştir. Yeni Yönetmelik Madde 13/3 uyarınca da tarifesi düzenlemeye tabi tüzel kişilere uygulanan idari para cezaları, kullanıcılara ödenen hizmet kalitesi tazminatları gibi maliyet unsurlarının gelir düzenlemesinde yer almayacağı ifade edilmiştir.

Mülga Yönetmelik Madde 15/1-c'de yer alan ve gelir düzenlemesi için sunulması gereken bilgi ve belgeler arasında *tüketici grupları bazında* cari uygulama dönemine ait tüketimler ile bunlara ilişkin tahakkuk ve tahsilat tutarları aranmaktayken Yeni Yönetmelik'in 14 üncü maddesinin 1-c bendinde tüketici grupları bazında bu şekilde bir husus aranmamaktadır. Yine madde devamında mevcut düzenlemeden farklı olarak gelir düzenlemesi çalışmalarına esas olması için Kuruma sunulması gereken belgeler arasında; iletilen veya dağıtılan enerji miktarları, geçmiş yıllara ait yatırım gerçekleştirmeleri, hizmet kalitesine ilişkin veriler, geçmiş yıllara ilişkin gerçekleşen ve bir sonraki tarife uygulama dönemine ait ihtiyaç duyulan fiziksel büyüklüklere ilişkin veriler sayılmıştır.

G. Tarife Hesaplamalarında TÜFE Dışındaki Endekslerin Kullanılması

Mülga Yönetmelik'in 29 uncu maddesinde tarife hesaplamalarında enflasyon oranı olarak Tüketici Fiyat Endeksi ("**TÜFE**") değişim oranının kullanılacağı düzenlenmiştir. Ancak Yeni Yönetmelik madde 24 uyarınca tarife hesaplamalarında enflasyon oranı olarak TÜFE'nin esas alınmasının yanında Kurul tarafından uygun bulunması halinde farklı güncelleme endekslerinin de kullanılabileceği öngörülmüştür.

H. Portföy Değişiklikleri Kapsamındaki Fiyatlara İlişkin Getirilen Düzenleme

Yeni Yönetmelik Madde 29/1'de Mülga Yönetmelik'ten farklı olarak perakende satış fiyatı oluşumunda dikkate alınan düzenlemeye tabi tüketici tüketimlerinin düşmesine bağlı olarak görevli tedarik şirketlerinin perakende satış gelir tavanının karşılanmasını sağlamak amacıyla düzenlemeye gidilmiştir. Anılan amaç ile birlikte serbest tüketici hakkını kullanan ve kullanamayan tüketicilerin aralarında perakende satış gelir tavanı ve fiyat farkı kaynaklı piyasa bozukluklarının oluşmasının da engellenmesi amacıyla perakende satış gelir tavanının belli bir kısmının serbest tüketicilere yansıtılmak üzere tedarikçilere yansıtılabileceği düzenlenmiştir. Söz konusu perakende satış gelir tavanı, piyasa işletim ücreti ile birlikte EPIAŞ tarafından yansıtılacaktır. Buradaki yansıtımda Kurul'un onayı aranmaktadır. Söz konusu miktarın ise perakende satış gelir tavanının Kurul tarafından belirlenecek oranına tekabül eden tutarın hesaplanması ile elde edileceği madde devamında düzenlenmiştir. Serbest tüketici hakkını kullanan tüketicilerden bu kapsamda elde edilen gelirlerin ise ilgili görevli tedarik şirketine aktarılacağı düzenlenmiştir.

Yeni Yönetmelik Madde 29/2'de yukarıda anılan serbest tüketici hakkını kullanan tüketicilere piyasa işletim ücreti yanında yansıtılacak tutar hakkında düzenleme yapılmıştır. Burada neden tüketicilere anılan tutarın yansıtılacak olduğuna dair bir nedensellik kurulmaya çalışılmıştır. Madde metninde de belirtildiği üzere görevli tedarik şirketlerinin, son kaynak tedariki yükümlüsü olmaları nedeniyle perakende satış faaliyetlerini emreamade olarak yürütebilmeleri için gerekli olan maliyetlerin söz konusu tutarı belirlemede önem arz ettiği ifade edilmiştir. İşbu madde uyarınca piyasa işletim ücreti yanında yansıtılacak tutarın Kurul tarafından belirleneceği düzenlenmiştir.

Son olarak Yeni Yönetmelik Madde 29/3'te görevli tedarik şirketlerinin emreamade durumlarının sürdürülmesi için belirlenecek fiyatın hesaplanması ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından belirleneceği düzenlenmiştir. Kurul tarafından yapılacak olan fiyat hesaplanmasında gerekli olan maliyetlerin de dikkate alınarak belirleneceği ve görevli tedarik şirketlerinin önerileri de değerlendirileceği düzenleme kapsamına alınmıştır. Söz konusu usul ve esasların tüm görevli tedarik şirketleri için ortak belirlenebileceği gibi her bir görevli tedarik şirketi için ayrı ayrı da belirlenebileceği ayrıca ifade edilmiştir.